AKBABA

— İngilizler "Pilotsuz tayyare„ lere niçi
gayrı insani diyorlar acaba?
— İçinde insan olmadığı için olacak!

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASÎ, FİKİR, SANAT, MİZAH MECMUASI

SAHİBİ :
Yusuf Ziya ORTAÇ

İDAREHANE
İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon : 22129

ABONE
Türkiyenin her tarafı için :
Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.
Yabancı memleketlere : Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

29 haziran, 1944, perşembe

Sayı: 17

20 Kuruş

Gelecek Sayıda:

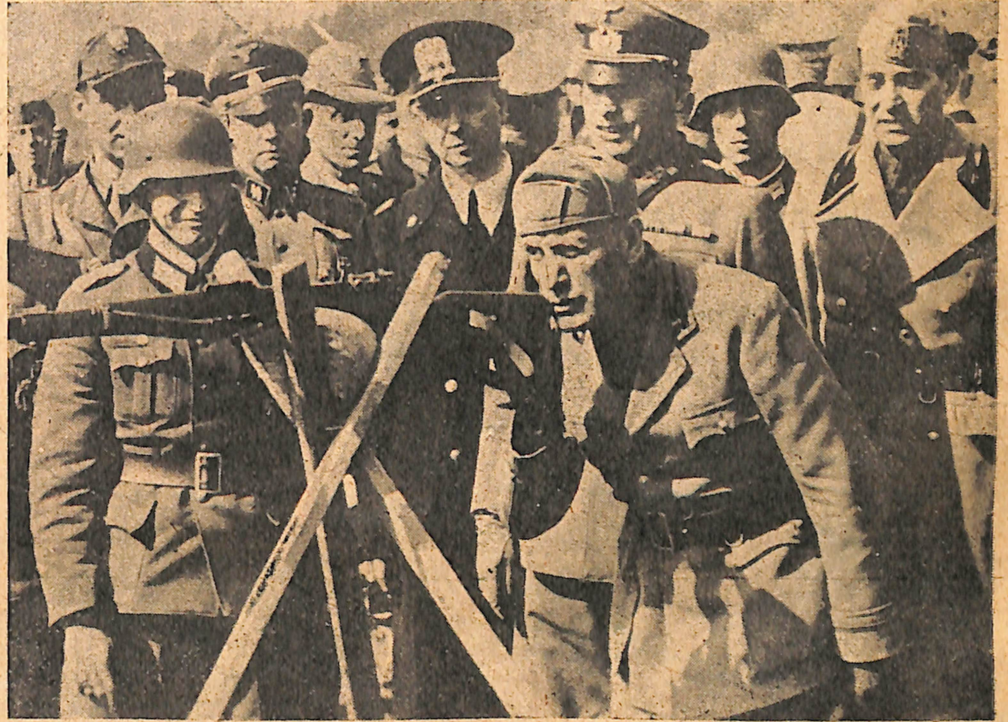
Yaz

Mevsiminin bütün güzelliklerini, renkli karikatürler, şiirler ve hikâyelerde bulacaksınız.

MUSSOLİNİ

Mussolini Rolünde!

Mussolini, yeni kurduğu Cumhuriyet ordusunun başında nişan alıyor!

Hiç bir karikatürist fırçası, hiç bir mizahçı kalemi, hakikatin tuhaflıklarına yetişemez: İşte, yukarıdaki fotoğraf ta bu nevin az bulunur örneklerinden biri!

Mussolini, yeni kurduğu faşist ordu talimlerinde bir silâhı inceliyor...

Haile Selâsiyenin şemsiyesine tayyare ile hücum eden Mussolini, ikinci dünya harbinin nimetlerinden de bedava çöplenmek hevesine düşmüş, Fransanın en yaralı gününde kılıcını çekip üstüne yürümüştü.

Hesap ters döndü, Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan oldular.

Fakat, muzaffer bile olsaydı, bu ne şerefsiz, ne kancık bir zafer olacaktı!

Mussolini, Roma halkına, sarayın tera çasından bir Sezar edasile bağırmıştı:

— Kılıcımızı çekiyoruz!...

Yunanistanın nüfusu kadar ordusu olan İtalya, bir avuç Efzun süngüsü karşısında yerinde saymağa başalamıştı.

Mussolini, tekrar nağrayı bastı:

— Ciğerinizi sökeceğiz!...

Fakat günün birinde, Mısır kapılarında İngilizlere bir ordu teslim ediverince, Duçenin iki ayağı İtalya çizmesina girdi!

Şimdi, Romada İngiliz ve Amerikan bayrakları dalgalanırken, o hâlâ Faşist ordusu kurmakla meşgul!

Zaman zaman, Müttefikler, harp mesullerinin cezalandırılacaklarını söylemektedirler. Biz, sanat namına Mussolininin bu cezadan affını istiyeceğiz... Evet, sanat namına... Temaşa sanatı namına!

Yarının sahnesi ve perdesi, böyle bir aktörden mahrum kalmamalıdır.

AKBABA

SIKINTI!

Yazan: Yusuf Ziya ORTAÇ

Havada sıkıntı var : Göklerinin mavi denizinde morarmış bulut cesetleri yüzen, o sessiz, o boğucu yaz günlerinin sıkıntısı.

Harp dışındayız. Dünya cehenneminin ortasında, Türkiye, sulhun tek cennetidir. Sularımızın mavi ışıltısı içinde denizaltıları değil, gümüş derili nadide balıklar dolaşıyor. Göklerimizin en kanlı dramı, bazı bir ağacı, bazı bir çobanı deviren yıldırımlardır, Avrupa haritasında her gün bir vatan yıkılırken, her gün bir vatan yapmağa çalışıyoruz : Demir yollarile, beyaz merdivenlerile, köy okullariyle, operasile, heykelleriyle bir vatan !

Havada sıkıntı var : Tramvayda sinirli, vapurda hiddetli, pilâjda küskün, eğlence yerinde somurtkanız. Her kelime, dişlerimizin biley taşında kıvılcımlanarak etrafa sert çıtırtılarla sıçrıyor !

Düşünüyoruz. Hasta başında, ateşin yandığı yeri arayan doktor endişesiyle düşünüyoruz : Bu sıkıntı nereden geliyor ?

Onu, küçük politika oyunlarından bozuk para darlığına ve kafamızdan midemize kadar, her yanda ve her yönde arıyoruz : Zeytin yağı pahalılığı mı ? Ekmek darlığı mı ? Ev buhranı mı ? Kömür azlığı mı ? Geçim zorluğu mu? İdeal eksikliği mi?.. Hangisi ?..

Yüzümüzdeki bu kötümser çizgileri çatan, gözlerimize bu dipsiz kuyu karanlığını dolduran, çene kemiklerimizi bu tabanca kundağı gibi sertleştiren sıkıntı nereden geliyor ?

Onu, beyhude yere bakkal dükkânında, fırın kapısında, terzi makasında aramayalım. Bu kokusu havayı acılaştıran zakkum ağacının kökleri, taaa şuur altı dünyamızdadır. O esrar toprağını biraz karıştırırsak, bütün ters duygularımızı emziren ana sıkıntıyı buluruz : Bu, buharın keşfinden sonra, yelkeni şişiren ıstırap cinsinden bir sıkıntıdır ki, altında yaşadığımız göklerde insan zekâlı robot uçaklar dolaşırken, hâlâ üstünde yürüdüğümüz asfaltın hamurunu bu iklimin şartlarına göre yuğuramıyan, aklını makine adama kaptırmış boş kafalardan geliyor !

Son günlerin iki büyük muamması :

Londrada : Pilotsuz tayyarelerin nasıl yükseldiği araştırılıyor !

İstanbulda : Zeytin yağının nasıl yükseldiği araştırılıyor !

BİZİM KIYMETLERİMİZ

UAZZE

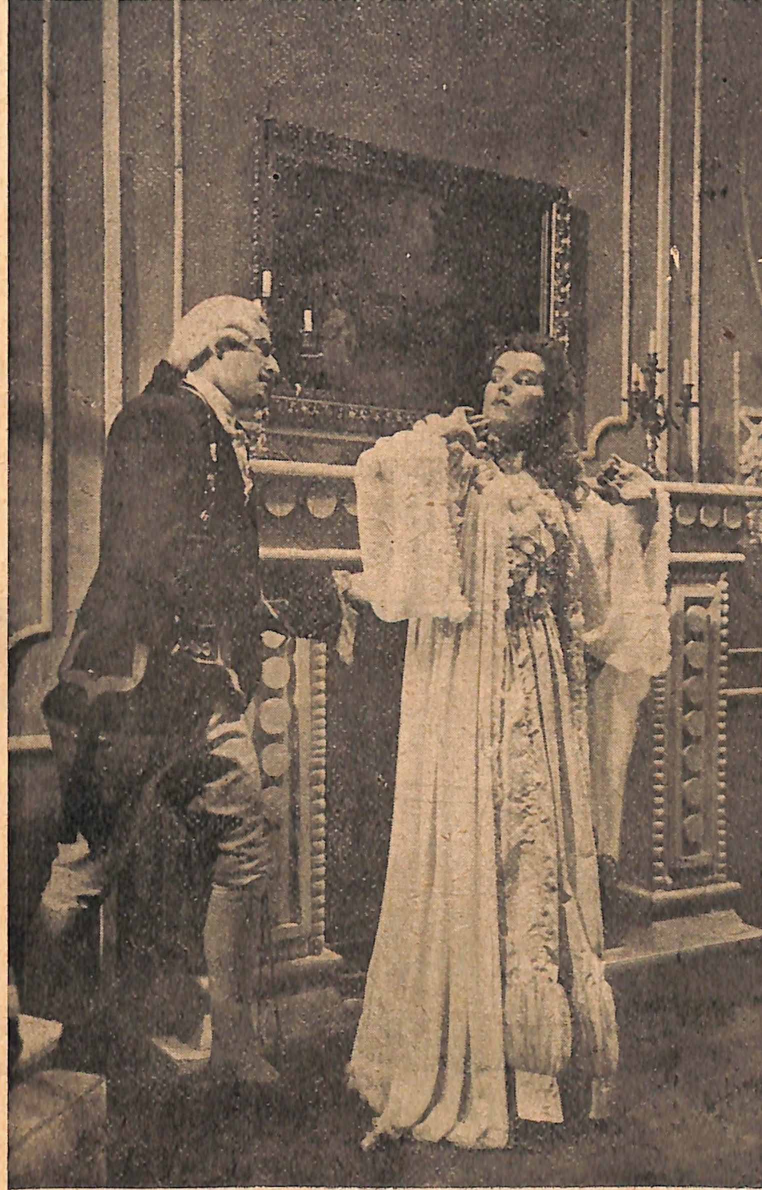

Konservatuarın avlusunda Agâh Hünle «Minna von Barnhelm» piyesi hakkında konuşuyorduk..

Bizim hararetli münakaşamıza gülümsiyerek önümüzden geçen Muazzez Ilginle selâmlaştık. Agâh: «Zannederim, Muazzez de ben fikirdedir» dedi. Muazzez; «Ben münakaşayı sevmem, bilirsiniz» diye, şaka ile itizarı karıştırarak uzaklaşmak istiyordu Nihayet Agâhın ısrarile müsahabemize katıldı. Birkaç dakika sonra söz «Antigone» temsillerine intikal etmişti. Ben, kendisine en çok heyacan veren rolün hangisi olduğunu, Antigoneyi oynarken ne duyduğunu sordum ve buna "Temsil sonunda halkın alkışları üstünüzde ne tesir yapmıştı" sorunu da ilâve ettim.

"Dünya kurulalıdanberi, dedi rolümde daha çok heyecan hislerin heyacanı içinde kıvranmışlar, ağlayıp inlemişler, zevk, neşe içinde yüzmüşler.. Fakat duyduğunu anlatabilmek pek azına nasip olmuş.. Bunun için cilt cilt kitaplar doldurulmuş, kavallar çalınmış, senfoniler yapılmış..

Bana gelince, oynarken hissettiklerimi anlatabilmek için bunlardan hiç birini yapacak kudrette değilim. Ancak, hangi rolünde daha çok heyecan hissettiğimi bilmek isteyenlere, (Antigone) yi oynarken beni seyretmelerini arzu ederdim.

Sonra, temsil sonunda halkın alkışlarının üzerimde bırakığı tesir de, o akşam için rolümde kendi kendimden şikâyetci olup olmayışıma bağlıdır. Bazan içimden gelen bir ses — ki bu sese pek inanırım — bana biraz olsun muvaffak olduğumu söylerse, o zaman alkışlar beni sevindirebilir. Fakat eğer o ses, beni kendime darıltacak kadar, hoşnutsuzsa bütün dünya tarafından alkışlansam gönlüm yine üzgündür».

Muazzez İlgin sahnede..

— Peki, öteki rollerinizle bu (Antigone) arasında ne bakımdan farklar buluyorsunuz?..

Bunları, hasbihalimiz arasında şahsî merakımı gidermek için sorduğumu sanarak, fikirlerini gelişi güzel söylüyordu:

— Nasıl, dedi, en basitinden en olgununa kadar her insanın kendine göre bir anlayışı varsa, tiyatro eserlerinde sahifelere aksetmiş tiplerin de, yaşadıkları devirlere ve kendilerine mahsus kan deveranları, sinirleri, gözleri vardır. Hele onlar uzun asırlar yaşadıkları için bizlerden daha farklıdırlar.

(Antigone) ile başka piyeslerdeki rollerim arasında da asırların farkı inkâr edilemez. (Antigone) klâsik çerçevelere sımsıkı bağlı bir eserdir. «Ben dünyaya kin değil, sevgi paylaşmağa geldim» diyen (Antigone), asırlarca evvel, sanki bugün için konuşmuş gibidir. İşte (Scphokles) de bu sebeple büyük şair, beşerî ve ölmez müelliftir ya... Böyle büyük meseleleri bir iki kelime ile izaha kalkışmak güçtür ve şüphesiz doğru da değildir.

— Sahnede oynamağı ideal edindiğiniz roller var mı?

— Bence tiyatro sanatında ideal, küçük bir rolü güzel oynayabilmektir.. Vakıa hakkımız var, «her yiğitin gönlünde bir arslan yatar» derler.. Benimkinde arslan yoksa da, oynamasını arzu ettiğim roller uyumuyor diyemem. Ama bunlarda muvaffak olup olamıyacağım şimdilik meçhul tâbii.. İnşaallah (Devlet Tiyatrosu) nda oynamak zamanı gelir de size o vakit «İşte, bu idi..» diyebilirim.

Ben, sözün mecrasını spora çevirdikten biraz sonra «Konservatuarın spor faaliyetinden faydalanır mısınız, burada sevdiğiniz sporlarla meşgul olmanıza imkân var mı?» diye sordum.

— Konservatuarda, dedi, talebe iken akrobasi dersimiz vardı. Bunu her sabah yapardık. Tatillerde de İstanbul Maltepesinde kamp kurardık. Şimdi de

sporu bırakmış değilim. Yalnız bana en çok zevk veren, deniz sporlarıdır. Gerçi bu hususta pek ileri değilim ama, denizi seyretmek bile bence ruhî bir spor, yahut (Ruhumun bir sporu) dur diyebilirim.

Bizi sükûnetle dinliyen Agâh:

— Ah, dedi, Türkiyede bütün artistlerin sporla uğraştıklarını görsem ne kadar sevineceğim..

Muazzez: «Ben de, diye tas dik etti, hele ileride büyük filmler çevirmemiz kabil olunca, bunun hem lüzumu, hem de faydası kendini ne kadar gösterecek...»

— Yerli filmleri nasıl buluyorsunuz?

— Bizde filmcilim tam teşekkül etmiş halde değildir. Bin müşkülât içinde çevrilen filmler hakkında müsbet menfi bir karar vermede acele caiz değil sanıyorum.

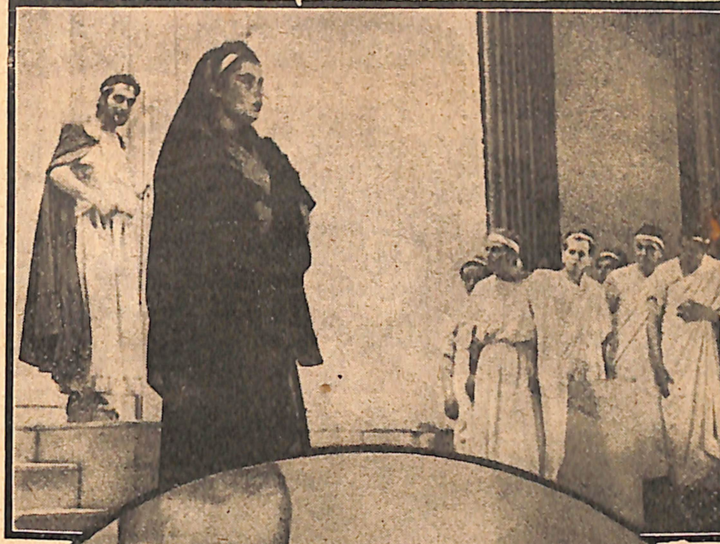
— Peki, dublâj filmler hoşunuza gidiyor mu?

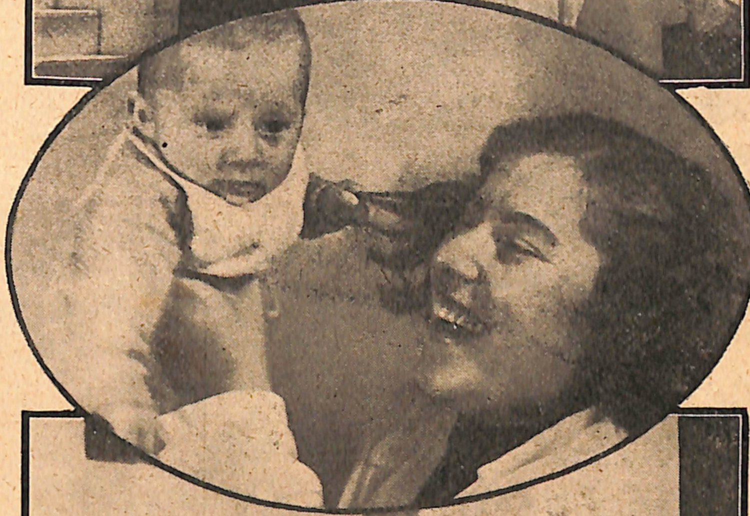
— Daha iyi dublâj yapabileceğimi iddia edemem... Fakat Türkçe, muhakkak ki, daha güzel bir dildir.

— Sahne artistliğini, dışardan kolay sananlar hakkında ne düşünüyorsunuz, pek merak ediyorum. Ben bunu hemen hemen her meslekdaşa sorarım.

Kinle bilenmiş kadar keskin bir gülüşten sonra:

— Ne mi düşünüyorum, dedi, böylelerinin, yalnız bu sanattan değil, herhangi bir sanattan hiç bir şey anlayıp duymadıklarına emin olduğum için kendileri hakkında bir şey düşünmedim. Yanlış anlatmış olmayayım, yedi güzel sanati bir araya toplayan sahneyi kolay sanan bir kimse (Rafael) in tablolarını da, okul da şuraya buraya çizdiği çarpık iskemle krokilerinden farksız bulur, onların karşısında da lâkayt kalır zannederim. Bir gün bu düşüncede bir insanı, üstün de kolayca gülüşülüp konuşulan

Yukarıda : Muazzez Ilgin Antigone'da — Ortada : Çocuğiyle — Aşağıda : Antigone'da.

bir yer sandığı sahneye çıkarıp, daha ilk adımda bacaklarının nasıl titrediğini görmek isterdim.

Üçümüz de gülüşerek kapıya doğru ilerlerken, Mes'ude ile karşılaştık.. Soprano, kibar bir lâtife edasile:

— Sanat münakaşası mı, dedi, gene kimi tenkit ediyorsunuz

— Hayır, dedim, şöyle dereden tepeden konuşuyorduk..

Muazzeze döndü:

— Nafile, dedi, elinden kurtulamazsın.

Susmasını rica ediyorken, işaretimi gören Muazzez:

— Vallahi olmaz, dedi, beni gafil avladınız.. Ben zaten şüphelenmiştim, ama oldu mu şimdi...

— Aşkolsun Bayan Mes'ude, dedim, ben aklımca ona bir sürpriz hazırlıyordum.

Artık tevile imkân kalmamıştı:

— Merak etmeyin, dedim, arzunuza aykırı, fikirlerinizin dışında bir şey yazarak sizi sinirlendirmem.

— Fakat ben bunları gelişi güzel söyledim. Böyle düşünüp taşınmadan söylenen şeyler röportaja girer mi?

— Bizim için böyleleri daha makbul.. Yolda giderken habersiz çekilen resimler gibi...

O sırada küçük bir stajyer Muazzezi rejisörün çağırdığını söyledi. Sanatkâr özür dileyip yanımızdan ayrılırken, arkasından seslendim:

— Rica ederim, dedim, oldu olacak, şuna lûtfen cevap..

O, pek hürmet ettiği rejisörü bekletmek endişesile beni kırmamak inceliği arasında mütereddit, adımlarını yavaşlatırken yanına sokuldum:

— Şimdi aklıma geldi, dedim, ana olmak sizin sanat duygularınız üzerinde ne tesir yaptı? vereyim, bunun cevabını yazar

(Sonu 15 inci sayfada)

Marika Rökk

Afrikada doğan deyince hiç şaşırmayınız! Evet! Marika Rökk, ebeveyni Mısırda iken Kahire şehrinde dünyaya geldi. Viyanaya döndükleri zaman Marika henüz dört yaşındaydı. Bir gün annesiyle bir parkta gezerken, bir meydan orkestrasına rast ladılar. Küçük Marika birdenbire ayaklarının ucuna kalkıp, müziğin temposuna uyarak, hiç kimseden bir ders görmediği halde içinden gelen hevesle o kadar tatlı ve çocukça hareketlerle dansetmeğe başladı ki, annesi bu olağan üstü kabiliyeti derhal sezdi ve onu hemen bir bale mektebine yazdırdı. On yaşına geldiği zaman Marika klâsik parmak ucu balesinin bütün ince liklerini bilen ve dansederken hareketlerine harikulâde bir zarafet verebilen bir dansözdü. On yaşından itibaren Marika için artık bale mektebinde öğrenecek bir şey kalmamıştı. Evvelâ Peştede, sonra Viyanada ve daha sonra Pariste müsamereler verdi. Her yerde seyircileri teshir ediyordu. Nihayet Paris dar geldi ve danstaki bilgisini her gün bir az daha arttıran, mütemadiyen yeni şeyler öğrenen, kendisi bulan, figürler icat eden Marika, günün birinde kendini Naw-Yorkda buldu. Caz müziği ile dansetmek Marikanın hayaliydi ve bu müziğin en güzeli ve en meşhurları bittabi Amerikadaydı. O zamana kadar klâsik danslarla uğraşmış ve «Piruvet kraliçesi» ismini kazanmış olan Marika, Amerikada Step öğrendi ve stepi de öyle canlı, klâsik dansların ahenk ve zarafetiyle yuğrulmuş olan güzel vücuduna yaraştırarak, öyle tatlı yaptı ki, kısa bir zaman içerisinde bütün Brodvey Marikanın kazandığı alkışlarla çınlamaya başladı. Beynelmilel bir dansöz olarak Avrupaya döndüğü zaman Marika Rökk henüz 17 yaşındaydı. Mesleğine deli cesine âşık olan ve durup dinlenmeden boyuna yenilikler bulup icat eden bu ateşli genç kız, Avrupada bir yandan müsamereler veriyor, bir yandan akrobatik dans, at üzerinde hünerli danslar ve ip canbazlığı öğreniyordu. Az zaman sonra Berlinin büyük bir variyetesinde ip ve at canbazı Dansöz Marika Rökk gençliği, güzelliği ve dansının harikulâdeliği ile Berlinlileri teshir ediyordu. Bütün bu bildiklerinin film sa hasında kendisine ne kadar yarıyacağını Marika düşünmüyordu bile. Halbuki film rejisörleri onu kaçırmadılar ve önce sahnede temsil kabiliyetini ölçüp Marikayı bir müddet operetlerde oynattıktan ve Marikanın sahnede de seyircileri coşturup alkış tufanları topladığını gördükten sonra ona «Gasparone» filmindeki ilk rolünü verdiler. Marika Rökk'ün zarif bacaklarındaki fevkalâde dans kabiliyetinden başka çok hassas bir kalbi olduğu ve en dramatik sahneleri bile büyük bir kolaylıkla kavrayıp yaşatabildiği görüldü. Esasen filmin her istediği Marikada mevcuttu: Yüzünün hatları güzeldi, fotojenikti, endamı mükemmeldi, hareketleri zarifti, dansediyordu, sesi

Marika Rökk : Bu kış göreceğimiz bir filmde..

Marika Rökk : Evinde, mumları yakarken..

güzeldi, cambaz gibi ata biniyordu, zekiydi hassastı, zevki selim sahibiydi... Artık film şirketleri Marika Rökk'ü paylaşamıyorlardı. Nitekim şimdiye kadar 15 den fazla film çevirmiştir. Kendisi daha çok gençtir. Temelli olarak Ufa Film şirketine bağlanmıştır. Son çevirdiği film «Sev Beni» filmidir. Marika Rök'ün İstanbulda bir iki filmi oynamıştır. Bilhassa «Kora Terri» filmi burada çok beğenilmişti. Bu filimde Marika, tamamiyle ayrı karakterde iki ikiz kardeş rolündedir ve bu rolü büyük bir muvaffakıyetle başarmıştır. Kendisi Almanyanın belki de en çok sevilen yıldızıdır. Perestişkârlarından her gün yüzlerce mektup alır ve hepsine kendi eliyle imzaladığı resimlerinden gönderir. Marika Rökk tam mânasiyle kanı kaynayan bir gençtir. Hiç rahat oturmaz mütemadiyen şarkı söyler, ıslık çalar, güler, çalışır, spor yapar, eğlenir ve etrafında hiç eksik olmayan ahbaplarını eğlendirir. Misafirperverliği meşhur olduğu gibi ev kadınlığı da meşhurdur. Bilhassa elinden gelen yemeklerin hesabı yoktur. Marika Rökk için «Bir Vals temposu üzerinde ne kadar muhtelif dans figürleri yapabilirse, 250 gram etten de o kadar muhtelif çeşitli leziz yemekler yapar!» derler.

A R A Y I Ş

Bir sâhili özler seneler hızla geçerken;
Bir gün ona elbet kavuşurlar. Vakit erken.

Çöllerde seraplar gibi, koştukça uzaktır:
Sâhil! Ona yıllarca karanlık dolacaktır...

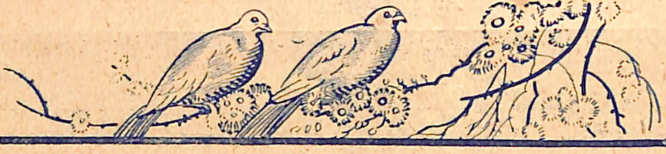
Renkler değişir, yalnız o renk ufku tükenmez,
Volkanlara eş isteği gök kuvveti yenmez.

Bir ses yeniden çıkmıyacak boş bu üzüntü.
Masmavi sabahlar çoğalan sisle büründü...

Yokluk! Bulunan işte budur gökte ve yerde,
Özlerdik o dünya unutulmuş; nerelerde?..

Yorgun düşülür başka ufuklar aramaktan.
Varlık, bu yakınlıkları bulmaktır uzaktan.

Ertuğrul Haydar ERBİL

Meşhedî

Mukallit!

Pazar günü Meşhedi Cafer bize gelmişti. Yemeğe kaldı. Sofraya bir tepsi âlâ kızarmış hindi kondu. Herkes iştah ile yiyordu. Yalnız Meşhedi beğenmediğini hal ve tavrile belli edi yordu. Sorduk:

— Meşhedi, hindiyi sevmedin mi?

— Yoh! Sevmemişem...

— Acaip.. Bundan daha nefis et olur mu?

— Olur ağam.. Ille pappağan eti, hemmin etlerden yahşiydi.

— Allah, Allah.. Sen papa ğan eti yedin mi?

— Beli!

— Ya... Papağan etinin lezzeti hangi ete benziyor?.

— Koyun etine, guzu etine, guş etine, tavuh etine, civciv etine, ne kadar et varsa hem misine benzir... Pappağanın eti de kendisi kimin mukallitti, ağa!..

Akıllı Bir Köpek!

Meşhedi Caferin yanında köpeklerin zekâ ve ferasetinden bahsolunuyordu. Meşhedi dedi ki:

— Ille vahtile özümün bir çöppeği vardı: çoh ahıllı çöp pehti. Bir akşam ive varanda, göririm ki özümün yatağında yatır. Üzerine dayah atıp, indı rirem yere. Ferdası gün ive ge lende, baharım yerdedi, ille yatah henüz ıssıcah olduğundan anlirem ki yatmış, defa kendi sini döğirem.. Daha ferdası gün evdette, ne gürem?. çöppek ya tağın dibinde durmuş, üzerine üflirkin yattığı yerin ıssıcahlığı gide!..

— Sus diyorum... Şimdi annemi çağırır da sana

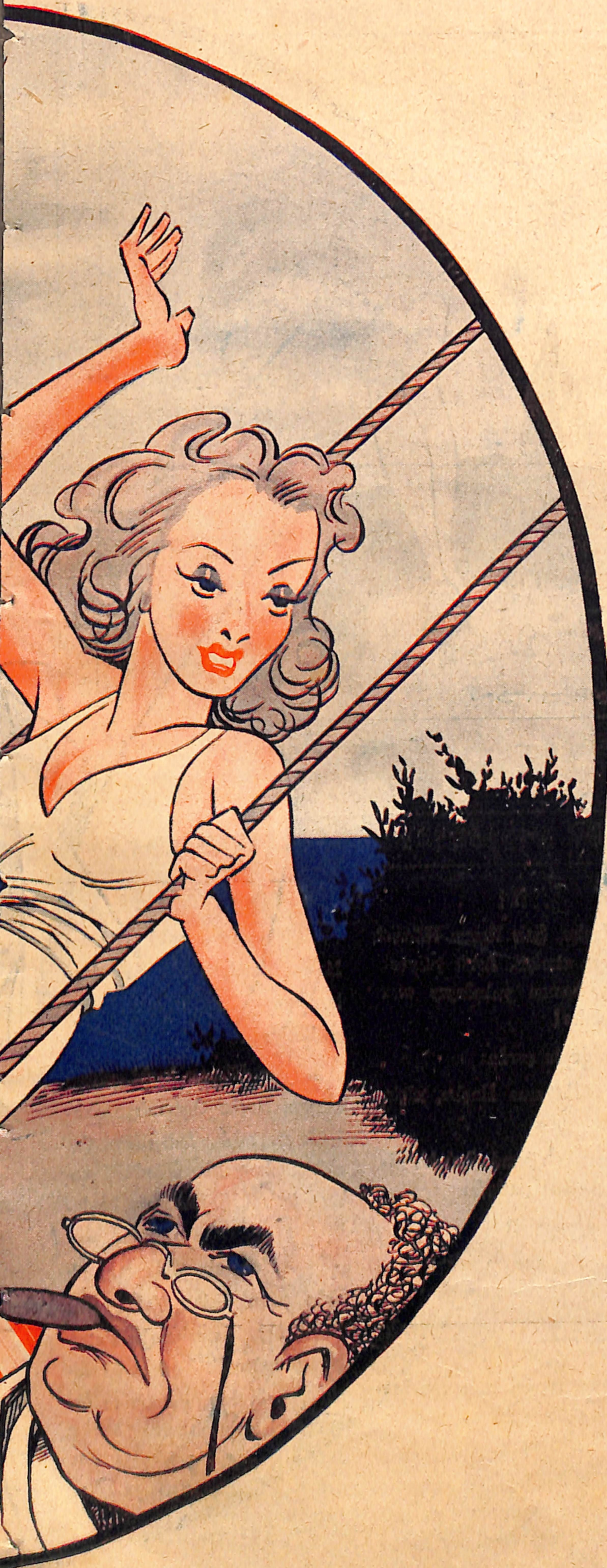

Kız — Baba.. Sen

Vurguncu — Çene

dam cezası verilecek..

allanacak mısın?..

ulsun !

Üç Aşk

Köyde Aşk :

Ot döşek pufla gibi, hazırlandı samanlık,
Kız bana gel, sararken ortalığı karanlık !
Akşam, türküler susup boşalınca harmanlık,
Gel basarken karanlık,
Hazırlandı samanlık !

●

Şehirde Aşk :

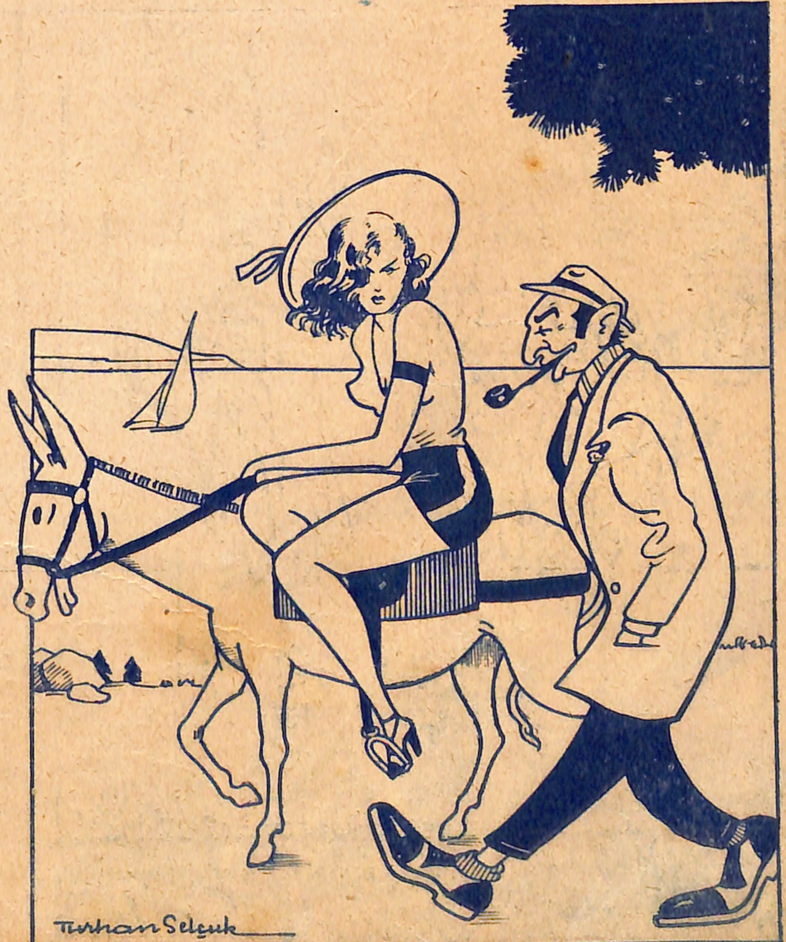
Unutma.. Loca tuttum dört buçuk seansına,
Rest çek dudaklarıma en küçük rölansıma !
Başlarız karanlıkta alicingöz dansına !
Hazırol rölansına,
Dört buçuk seansına !

●

Sayfiyede Aşk :

Bir pancur, bir pancura göz kırpar akşam sabah,
Gece, mehtaba karşı yükselir içten bir ah !
Kim demiş bu mevsimde, bu yaşta buse günah ?
Birleşir akşam sabah :
İki ağızda bir ah !

Çimdik

Erkek — Biz de dün gece eşeklerle tur yaptık...

MEŞHEDÎ

Meşhedî ile hırsız!

Meşhedi, bir gün, başma gelen bir hâdiseyi anlatıyordu:

— O gece, ivde yalanuz oturirken bir hırhız geldiğin duymuşem.. Hemmen yerimden fırlayıp merdüvenlerden aşağı hızlı hızlı enmişem...

Dostumuzun pek fazla cesur olmadığını bilen Mişonaçi, müstehzi bir kahkaha ile sordu:

— Niçin aşağı indin be? Hırsız damdan mı yirmişti?..

Meşhedînin kazancı

Bizim Meşhedi Cafer ötede beride gezip, kumarda bir gece de elli bin lira kazandığını söylüyordu. Bir ahbabı kendisine sokakta rastgelip sordu:

— Meşhedi! bu dedikleri doğru mu?. Elli bin lira kazanmışsın!..

— Yoh!. Meselede ifah bir yanlışlıh vardı. Elli bin değil, elli lireydi.. Sorna, gazanmış değilem, ille gaybetmişem!..

Atma...

Meşhedinin oğlu, sabahleyin babasının çiftesile yüz tane fişek alıp ava çıktı. Akşam, bütün fişekleri atmış olduğu halde çantası bom boş döndü. Babası sordu:

— İlle yüz fişek endaht kildın, bir guş olsun vurmadın mı, behey peder suhte!..

— Vurmadım ve lâkin bütün guşları gorhuttum, ağa!..

Erkek — Keşke rüzgâr olsaydım..
Kadın — Beyhude heves etme, böyle esemezdin!

— Vallahi, bu pahalılıkta memurlar nasıl geçiniyor, şaşıyorum doğrusu!

Haşimin Nükteleri

Bit!

Haşim, Şair Nazım Hikmetle kavga etmişti. Artık istiyordu ki, hemen yakalayıp onu asıversinler!

Bir dostu sordu:

— Peki ama Haşim, niçin assınlar?

Haşimin ağzında bomba gibi bir kelime patladı:

— Komünist!

Dostu, masum bir tebessümle dudak büktü:

— Ne çıkar?.. Bir tanecik de komünistimiz olsun!

Ahmet Haşim bu cevap karşısında, zehir dolu bir gülüşle yerinden fırladı:

— Maşşallah beyefendi, dedi.. Sizin başınızda bir bit olsa: «Eh, ne çıkar? bir tanecik te bitimiz olsun» diye bırakır mısınız?

Türk, Arap!

Büyük Türk şairi Ahmet Haşim Bağdatlı idi. Arkadaşları, onu «Arap Haşim» diye kızdırırlardı.

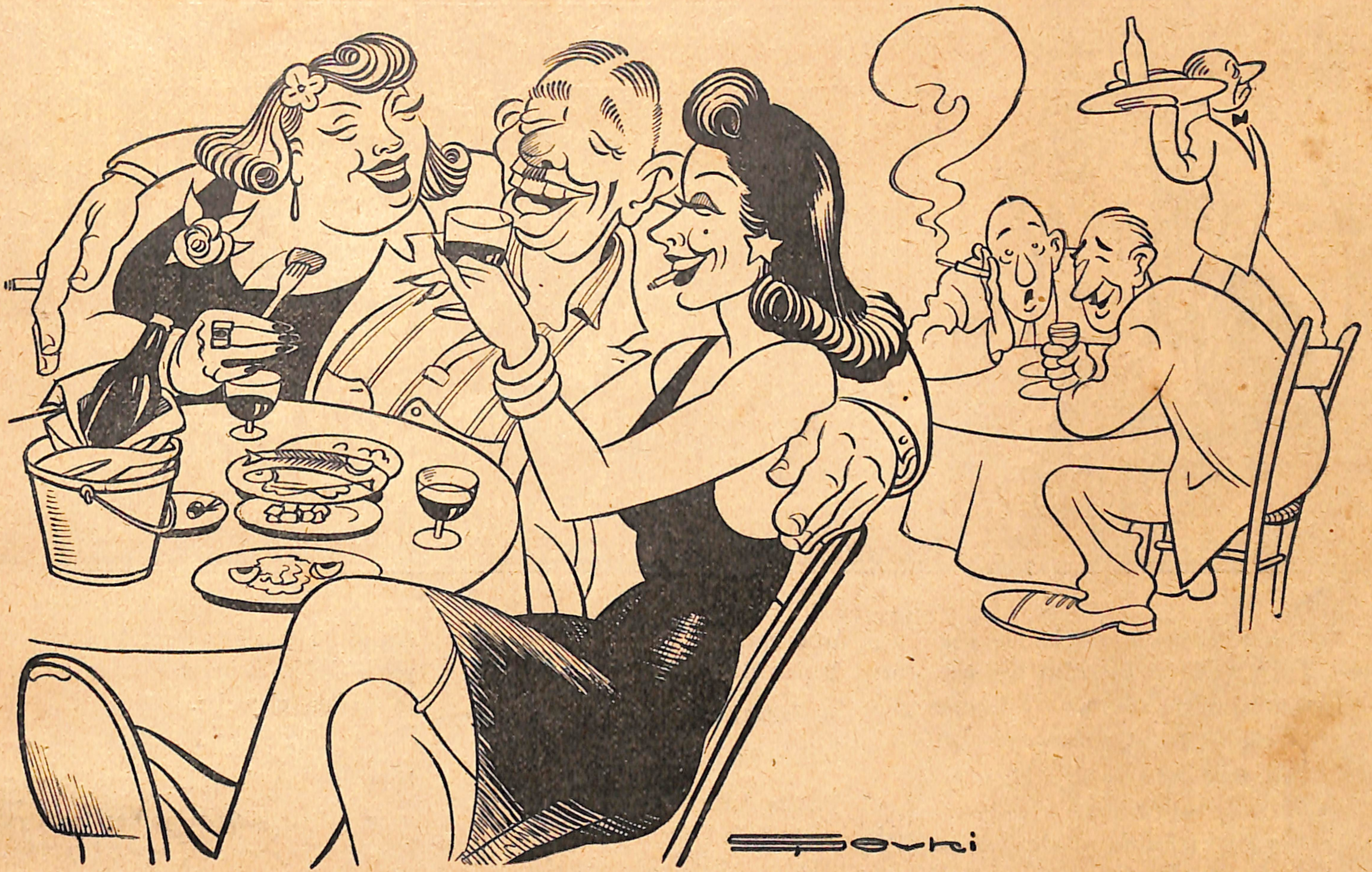
Geçen Dünya harbi çıktığı zaman, Haşim Osmanlı bankasında memurdu. Askerliğini Çanakkalede yaptı. Döndüğü zaman işsizdi. Söylenmeğe başladı:

— Muharebe oldu mu, ilk akla gelen biziz: «Haşim!.. Haydi bakalım askere!.. Vatan hizmet istiyor!.. Türk değil misin?!..» Muharebe bitip te biz hizmet isteyince derhal kaşlar çatılıyor, sesler değişiyor: «Arap Haşim yine iş istiyormuş!»

İki gönül

İki gönül bir olunca samanlık... zindan olur!

Gazetelerden: Karıları ölen memurlara birer maaş ikramiye verilecek...

— Yahu, bu herife piyango mu çıktı ?.. Müthiş para yiyor !
— Hayır, karısı öldü !

Bayanlara Gizli Mektup!

Allah hepinize uzun ömürler versin: Üç yılda bir yaş arta arta, altmışında iken yirmisinde genç kız olunuz!

Fakat bayanlar, söz aramızda, çoğunuza ihtiyarlık, bir nevi genç kız çılgınlığı halinde geliyor: Yürümenizi şaşırıyor, hattâ boyanmanızı şaşırıyorsunuz!

Bakıyorum, elli beşlik muhterem bir hanım nine... Gerdan katmerlenmiş, vücut teleme peynirleri gibi.. Fakat giyiniş, kuşanış, gülüş kolejli torunundan farksız: Ensede, Meşhedî Caferin sakalı gibi bir demet kınalı saç.. Ayakta, her deliğinden boğum boğum etler fışkırmış altı bir karış mantar, beyaz iskarpinler.. Dudaklar, kızıllığı takma dişlere vurmuş, nar çiçeği renginde.. Kollarda, şıngır şıngır bilezikler.. Ve her parmakta bir yüzük!

Tıpkı bir zamanlar Şehzadebaşı sahnelerinde genç kız hoppalıklarile kantoya çıkan Peruz Hanım!

Yıllar, o zalim, o merhametsiz yıllar, sayın bayanın bütün keskin çizgilerini, sivri köşelerini törpülemiş, yuvarlaklaştırmıştır: Çene yuvarlak, omuz yuvarlak, göğüs yuvarlak, dirsek yuvarlak, kalça yuvarlak... Tuhaf değil mi, bu kadar yuvarlak içinde karpuz fenere dönen genç ve şakrak ninemiz, ayrıca halka halka, çember çember süsler, yarım daireler, geniş kavislerle de elbisesini süslemiştir: kat kat tenteneler, kordeleler, garnitürler...

Asri tanburacı: Mesut Cemil

Hele seçtiği renkler?.. Hep komşu çatlatan: Acı sarı.. Keskin yeşil.. alev alev kırmızı!

Hayır bayanlar, hayır... kırkından sonra pek çoğunuzda başlayan bu gençliğe veda etmemek inadı, sizi olgun yaşın kibar ve asil güzelliğinden bile mahrum bırakıyor!

Ey, muhterem anneler ve büyük anneler! Yaşınızı, ipeklerin, kadifelerin, boyaların, zincirlerin, boncukların çığlıklarile dünyaya ilân etmeyiniz!

Saklanınız bayanlar, saklanınız!... Düz ve gizli bir rengin vakur gölgeleri ve usta bir makasın iddiasız çizgileri içinde saklanınız. Yaşınız, dudağınızdaki hafif penbelik, saçlarınızdaki tel tel beyazlık içinde kaybolsun!..

Çimdik

FATMANIN Romanı

Yazan: F. Celalettin

— Bizim apartımana yeni bir kiracı taşındı. Çok çocuklu... Çocukları boy boy, kimi kız, kimi oğlan.. Hanım vardakosta bir şey.. Bunlara nasıl yetişiyor? diye herkes merakta idi. Öyle ya, yiyecekleri, içecekleri, üstleri, başları, çamaşırları.. Bunları kim yapacak? Ortada ne ahçı var, ne hizmetçi.. Maşallah kadına dedik! Fakat pencereden dikkatle bakınca gördük ki, şöyle on, on iki yaşında bir ahretlik, hamalların ortasında kuş gibi uçuyor. Ama ne kuş: Sıska, çelimsiz, çıplak ayakları soğuktan mosmor. Yalnız elleri erkek elleri gibi kileşmiş, pençe gibi bir şey olmuştu.

Aman yarabbi, o hamallara ne ku mandalar vermedi, eşyayı kaldırıp döktürmeden nasıl taşıttı. Avizeleri kimselere emanet etmedi. Tabak takımlarını birer birer o çıkardı... Hanımın o kadar çocuğu el bile sürmediler!

Gece yarısına kadar ortalığı bu kız top ladı. Ertesi sabah kapıdan zerzevatçıyı bu kız çevirdi. Ciğerciyi bu kız yakaladı. Hanımı, pencereden görünüp para veriyordu.

İyice yerleşmiştiler artık. Çocuk seslerinin arasından, şimdi hanımın incecik sesini de duymaya başlamıştık: Fatma!... kör olası nerdesin?.. Fatma, koş!... Fatma Necdetin altını değiştir!... Fatma yemeğe bak!... Allah kahretsin, canın çıksın!...

Kendi kendime: «Aman yarabbi, bura da dehşetli bir facia var, dur bakalım aslı nedir?» dedim.

Nihayet efendim, bir gün Fatmayı sokak kapısının önünde gördüm: Adeta çırılçıplaktı. Omuzundan düşen bir örgü saç sanki bu iğri büğrü vücudun değildi!

Artık geceleri yataklarımızdan fırlamıya başlamıştık:

— Fatma!...

— Efendim!...

Allahım, kızın bir de mazlum sesi var ki... Apartımanda herkes ağlamaklı olmuştu. Gece gündüz, günün 24 saatinde, kadın, Fatmayı çağırıyordu. Bunun uyumaya hakkı yok muydu? Hoh diyecek bir dakikası olamaz mıydı?

Bir gün onunla karşılaşmak fırsatı düştü: «Aman Allah» diye bağırmamak için neler çektim anlatamam. Yavrucuğun her tarafı yara bere içinde idi. Ona dedim ki: Bu ne hal çocuğum?.. Sormayın, dedi!.. Büyük adam gibi bir hâli vardı. Gözleri saçlarının arasından her şeyi anlayan, fakat çaresini kaybetmiş bir felâketzede olgunluğu ile bakıyordu. Sana yiyecek vereyim, dedim. Olmaz dedi, hanım çağırırsa ağzım dolu nasıl cevap veririm. Kulağı hep hanımımın ayak sesindeydi... Kaç buradan dedim. Nereye? dedi, yer bilmem, iz bilmem. Babam, annem öldüğü vakit beni bunlara verdi: «Efendim, senin çocukların arasında yuvarlansın dedi, elbet bir gün gelir, ben de gelir ararım..» Ama beş yıldır, yedi yaşından beri babamı beklerdururum. Hâlâ gelmedi...

Ben başladım deli gibi ağlamaya... O, hemen içeri kaçtı!

Bir gün anladık ki apartmanın alt katındakiler de bizim gibi dertli olmuşlar.

Yine bir ezan vakti, acı feryatlar işittik. Fatma katılır gibi hıçkırıyordu. Çoluk çocuk aşağı inmeğe karar verdik. Bizim bey yemin etti, karakola gideceğim diye... Aman, bir çatı altındayız, kötü kişi olmıyalım dedik. Bakınız insanlar ne kadar da hodbin oluyorlar.

Bir gün öğleden sonra hanımı çocuklarını etrafına almış, kimbilir belki de sinemaya gidiyar görünce, yavaşça aşağıya indik, kızın kapısını vurduk.

Araladı:

— Gel kızım yukarıya, sıcak bir şey kursağına gitsin.

— Olmaaaz, kapıyı açamam, hanımım tembih etti.

— Gel, nereden duyacak?

Bir cevap verdi ki az kaldı deli oluyorduk:

— Ama, yalan olur sonra!

Bu ne biçim hanımdı? Buna yalan söylememeyi nasıl öğretmişti?

Çaresiz kapının aralığından konuştuk:

— Aç mısın?

— Eh... dedi.

Koştum, ekmek, çorba, biraz da et getirdim. Utana utana yedi.

Ağladığımızı görünce:

— Ne yaparsın dedi, çocuklardan ikisini ben büyüttüm. Onlarda çok hakkım var. Kaç defa başımı alıp gideyim dedim, ama babam gelir de beni burada arar, bulamaz, sonra ne der diye caydım...

Merdiven başında bütün kiracılar toplaşmıştık.

— Nerede yatıyorsun? dedik.

Bize kapı önündeki paspası gösterince artık çileden çıktık. Bu ne biçim hanımdı?

Bunun mektebe giden kızları ne korkunç şeylerdi!

Leman Hanım: Akşam kocama söyler, vallahi dava açtırırım, dedi. Neclâ Hanım zorla içeri girip kaçırtmaya kalktı. Ama, kız onun hücumunu görünce hemen kapıyı kapatıvermesin mi?... Kala kaldık... Eh, artık bize ne düşer dedik, o razı olduktan sonra...

O gece, sarlki doğruluğunun mükâfatı diye olacak, yine yataklarımızdan fırladık. Kızcağız acı acı ağlıyordu. Etinden et koparılmış gibi bir ağlamak ki çıldırmak işten değil...

İki numaradakilerle bir olup bekçiyi çağırttık: Bizim Hüseyin ağayı... «Biliyorum Hanım dedi, ben bu işin peşindeyim. Polis Sıtkı Efendi haberlidir. Meseleyi resmiye dökmiyeceğiz. Benim kadın, kızla konuşuyor...»

— Peki ama kız bizim yüzümüze kapıyı kapayıverdi...

Bekçi, iri ellerinin tersi ile gözlerinde biriken yaşı sildi:

— Şehirlilere gayrı nasıl güvensin ki?.. Onlar nazik görünür, merhametli gibidirler ama... Bizim kadın onun vilâyetlisidir. Allahla ahdettik, yarın sabaha karşı alacağız, Bandırma vapuru ile yolcu edeceğiz...

Aramızda para topladık. Ne demezsin, sağdan soldan meğer ne kadar da bu işi farkedenler varmış. Yardım çoğaldı.

Kaçırdılar kızı sözün kısası... Bütün pencerelerden, bekçinin karısının kolundan tutup onu otomobile soktuğunu gördük. Araba kalkarken, yaşlı gözlerle bize bakıyor, ellerini dua eder gibi uzatmış hıçkırıyordu:

— Ben yolda iken babam gelirse köye gittiğimi söyleyiverin kuzum!

F. Celâlettin

●

Matem!

Adamcağızın izdivaçtan yana kısmeti yoktu. İşte, üçüncü karısını da geçen hafta toprağa gömmüştüler... Aradan yedi gün geçtiği halde hâlâ hıçkırıkları, göz yaşları devam ediyordu.

Onun bu halini gören biri sordu:

— Zavallı... Hâlâ unutamadı demek.

— Nasıl unutsun birader: bu üçüncü karısı idi... Üç düğün, üç cenaze... Bu kadar masrafa nasıl dayanılır?...

Sulh; Güzel Sevgilim!

Alaylar geçiyor şehir ayakta.
Donanmış her taraf taklar kurulmuş!
Bayraklar bayraklar dalgalanmakta.
İnsanlık, insanlık!. Yeniden doğmuş.

Gazâ görmüşlerin yüzünde huzur,
Senelerden sonra ebedî gülüş.
Bandolar çalıyor; ışık, ışık nur,
Harb uzak hâtıra... Bir sihirli düş!.

Ey sevinç!. Ey kutlu ilâhi neşe!.
Güldür insanları çılgınca güldür.
Selâm aydınlıklar! Selâm güneşe
Neşem benim neşem kederi öldür.

Sulh: Bâdem dalında açılan çiçek.
Sulh: Tahta kılıcım, kurşun askerim!
Sevmek hürriyeti muhakkak gerçek,
Uzandı Tanrıya doğru ellerim.

Rahmet döğüşerek can verenlere,
Rahmet sınırlarda açılan güller!.
Yurd için kefensiz gömülenlere,
Rahmet vurulurken gülen ölüler!.

Kadın, erkek, çocuk şehir ayakta
Salıncaklar meydan meydan kurulmuş.
Kalbler bayrak gibi dalgalanmakta
Zafer kutlu ışık yeniden doğmuş.

Sulh!. Kiraz dalında açılan çiçek,
Sulh karanlıklardan ışığa çıkış.
Yansın meşaleler, çıralar gerçek,
Bu eşsiz bayrama tutulsun alkış.

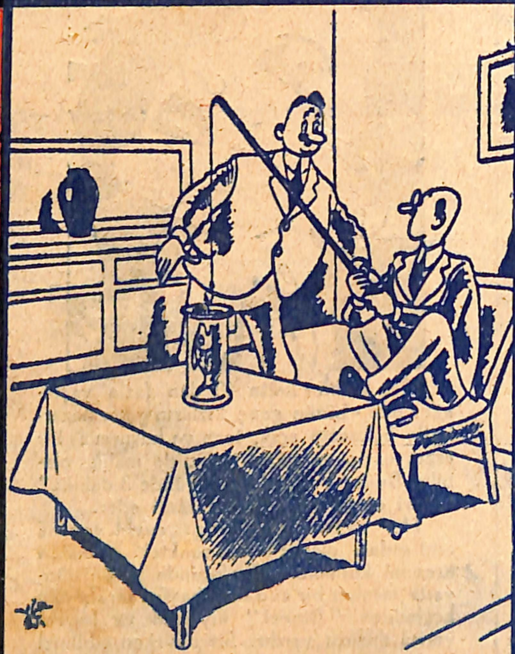
Sulh: Kirpiklerimde titreyen ümit,
Sulh: Bulamadığım güzel teselli!.
Kalbim. kalbim açık, kapısını it,
Duydum geleceksin kokundan belli.

İlk açan çiydemle eriyen karla,
Hacı leyleklerle, turnalarla gel.
Seni bekliyorum dağda baharla,
Toplar atılırken bandolarla gel!

Halim YAĞCIOĞLU

DÜNYA KARİKATÜRLERİ

— Kolay gele dostum, ne yapıyorsun?
— Yarın balığa çıkaeağım da elimi alıştırıyorum!

Hollywood'ta:
Yıldızlar bir zafer haberini kutluyorlar!

— Herif söyle bakayım: Rüyanda beni hangi şıllıkla aldatıyorsun?!

— İyi ki ihtiyat edip seyyar çadırımla gelmişim: Bay müdür kabul edecek diye bir haftadır kapıda nöbet bekliyorum!

"Hizmetçi — [Hırsıza] Kuzum, bayın kasasından evvel şu konserve kutusunu açıverir misiniz!.